P9_TA(2019)0112

Nasilno gušenje nedavnih prosvjeda u Iranu

Rezolucija Europskog parlamenta od 19. prosinca 2019. o nasilnom gušenju nedavnih prosvjeda u Iranu (2019/2993(RSP))

(2021/C 255/13)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Iranu, uključujući najnoviju od 19. rujna 2019. o Iranu, posebno o položaju boraca za prava žena i zatvaranju državljana EU-a s dvojnim državljanstvom ([1]),

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 4. veljače 2019. o Iranu,

— uzimajući u obzir izjavu o nedavnim prosvjedima u Iranu koju je potpredsjednik Komisije/Visoki predstavnik Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Josep Borrell Fontelles 8. prosinca 2019. dao u ime Europske unije,

— uzimajući u obzir izjavu glasnogovornice Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) od 21. studenoga 2019. o razvoju događaja u Iranu,

— uzimajući u obzir odluku Vijeća od 12. travnja 2018. o produljenju svojih mjera ograničavanja za dodatnih 12 mjeseci kao odgovor na ozbiljno kršenje ljudskih prava u Iranu;

— uzimajući u obzir smjernice EU-a o borcima za ljudska prava,

— uzimajući u obzir smjernice EU-a o smrtnoj kazni i o mučenju i drugom okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju te smjernice EU-a za ljudska prava koje se odnose na slobodu izražavanja na internetu i izvan njega,

— uzimajući u obzir Rezoluciju od 25. listopada 2016. o strategiji EU-a prema Iranu nakon nuklearnog sporazuma ([2]),

— uzimajući u obzir Rezoluciju Opće skupštine UN-a 73/181 od 17. prosinca 2018. o stanju ljudskih prava u Islamskoj Republici Iranu,

— uzimajući u obzir izvješće Posebnog izvjestitelja UN-a o stanju ljudskih prava u Islamskoj Republici Iranu od 30. siječnja 2019.,

— uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima iz 1948.,

— uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966., čija je stranka i Iran,

— uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,

A. budući da su deseci tisuća osoba iz cijelog Irana te iz svih segmenata društva iskoristili svoje temeljno pravo na slobodu okupljanja i izrazili svoje zabrinutosti u pogledu ekonomskih poteškoća zbog povećanja cijena goriva od najmanje 50 % u najvećim nemirima u posljednjih 40 godina;

([1]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0019.
([2]) SL C 215, 19.6.2018., str. 86.

četvrtak, 19. prosinca 2019.

B. budući da su, unatoč opetovanim međunarodnim pozivima na suzdržanost, iranske sigurnosne snage primjenjivale nerazmjerna sredstva i silu protiv prosvjednika; budući da su, prema izvješćima civilnog društva, iranske sigurnosne snage otvorile vatru na nenaoružane prosvjednike koji nisu predstavljali izravnu prijetnju, navodno s namjerom da ih ubiju;

C. budući da su, prema podacima organizacije Amnesty International, ubijene najmanje 304 osobe, uključujući djecu, te je mnogo ranjenih, a uhićene su i tisuće prosvjednika, novinara, boraca za ljudska prava i studenata; budući da iranske vlasti nisu objavile službeni broj mrtvih te su odbile predati tijela žrtava njihovim obiteljima;

D. budući da su iranske vlasti 16. studenoga 2019. uvele gotovo potpuni petodnevni prekid internetske komunikacije tako što su ukinule gotovo sva sredstva internetske komunikacije za ljude unutar Irana i spriječile bilo kakav protok informacija povezanih s nasilnim gušenjem prosvjeda; budući da je blokiranje internetskih komunikacija kršenje temeljnih prava na pristup informacijama, što predstavlja nerazmjerno ograničavanje slobode izražavanja, te da je ono postalo uobičajen potez vlasti;

E. budući da se u Rezoluciji Europskog parlamenta od 25. listopada 2016. o strategiji EU-a prema Iranu nakon nuklearnog sporazuma ([3]) naglašava važnost poštovanja smjernica EU-a o ljudskim pravima, među ostalim i o borcima za ljudska prava, u kontekstu odnosa između EU-a i Irana;

F. budući da se borci za ljudska prava, novinari, odvjetnici i internetski aktivisti u Iranu i dalje suočavaju s uznemiravanjem, proizvoljnim uhićenjima, pritvaranjem i progonom zbog svojeg rada; budući da su iransko Ministarstvo za obavještajnu djelatnost i druga tijela pokrenuli snažne represivne mjere nad civilnim društvom; budući da je 77 članova oporbe iz redova reformista, koji uglavnom pripadaju stranci Fronta sudjelovanja, uputilo otvoreno pismo u kojem su osudili prekomjernu upotrebu sile prilikom gušenja prosvjeda; budući da su neki od njih izvedeni pred iranske sudove zbog „širenja propagande protiv Islamske Republike”, a dvije su osobe uhićene – Muhamed Kianoosh Rad i Mehdi Mahmudian;

G. budući da iranski sudovi redovito podbacuju u osiguravanju poštenih suđenja, uskraćuju pristup pravnom zastupanju te ne dopuštaju konzularne posjete, kao ni posjete UN-a ili humanitarnih organizacija; te dopuštaju upotrebu priznanja dobivenih mučenjem kao dokaz; budući da ne postoje neovisni mehanizmi za osiguravanje odgovornosti u pravosuđu i da postoji ozbiljna zabrinutost zbog politizacije sudaca, posebno onih koji predsjedaju revolucionarnim sudovima;

H. budući da su mnogi državljani s dvojnim državljanstvom EU-a i Irana pritvoreni zbog aktivizma za ljudska prava ili svog akademskog rada; budući da se dvoje francuskih istraživača nalazi u pritvoru u Iranu još od lipnja 2019., a to su Fariba Adelkhah i, kako je nedavno potvrđeno, Roland Marchal;

1. izražava svoju sućut obiteljima žrtava; ranjenima želi brz oporavak;

2. izražava žaljenje zbog sveprisutne i nerazmjerne uporabe sile od strane Irana protiv nenasilnih prosvjednika koji samo ostvaruju svoje pravo na slobodu izražavanja, udruživanja i mirnog okupljanja; naglašava da su takve mjere neprihvatljive i apelira na iranske vlasti da objave ukupan broj ubijenih i pritvorenih osoba, da provedu pravovremenu, nepristranu, neovisnu i transparentnu istragu o navodima o prekomjernoj upotrebi sile, uključujući izravno pucanje sigurnosnih snaga na prosvjednike, i da pozovu na odgovornost sve počinitelje nasilja;

3. zahtijeva da se svi prosvjednici, borci za ljudska prava i novinari koji se trenutačno nalaze u pritvoru u Iranu zato što su iskoristili svoja legitimna prava na slobodu izražavanja i okupljanja bezuvjetno oslobode; nadalje, zahtijeva od vlasti da svim obiteljima daju informacije o tome gdje se nalaze članovi njihovih obitelji koji su pritvoreni te poziva da se odvjetnicima i međunarodnim promatračima omogući nesmetan pristup svim osobama koje su pritvorene tijekom prosvjeda te da se identitet pritvorenika priopći međunarodnoj zajednici; ponavlja prethodne pozive Parlamenta da se na slobodu pusti Nazanin Zaghari-Ratcliffe kao i brojni drugi koji su nezakonito pritvoreni;

([3]) SL C 215, 19.6.2018., str. 86.

4. snažno osuđuje odluku Irana da ukine internetski pristup globalnim mrežama, čime je iranskim državljanima onemogućena komunikacija i slobodan protok informacija; naglašava da te mjere predstavljaju jasno kršenje slobode govora; poziva iranske vlasti da uklone sve blokade internetskih komunikacija i usluga;

5. naglašava da se temeljna prava poput slobode izražavanja i okupljanja uvijek moraju poštovati te poziva iranske vlasti da ispune svoje međunarodne obveze, uključujući one u okviru Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima;

6. poziva UN, a posebno njegovo Vijeće za ljudska prava, da bez odgode pokrene sveobuhvatnu istragu o događajima od posljednjih tjedana, pod vodstvom posebnog izvjestitelja UN-a za stanje ljudskih prava u Iranu, kako bi se rasvijetlile optužbe o teškom kršenju ljudskih prava u toj zemlji od početka prosvjeda te poziva Iran da pruži potpun i neograničen pristup istražiteljima koji provode tu istragu;

7. podsjeća na svoju rezoluciju od 19. rujna 2019.; duboko žali što nema napretka u slučajevima osoba s dvojnim državljanstvom EU-a i Irana koje su pritvorene u Iranu; poziva iranske vlasti da odmah oslobode Rolanda Marchala i Faribu Adelkhah, kao i sve borce za ljudska prava koji su zatvoreni i osuđeni samo zbog ostvarivanja svojih prava na slobodu izražavanja, slobodu udruživanja i mirnog okupljanja;

8. poziva EU, uključujući potpredsjednika Komisije / visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, da tijekom bilateralnih i multilateralnih susreta s iranskim vlastima nastavi otvarati pitanja ljudskih prava, osobito u kontekstu političkog dijaloga EU-a i Irana na visokoj razini;

9. ponovno izražava svoju punu potporu dobitnicima Nagrade Saharov Nasrin Sotoudeh i Jafaru Panahiju; žali zbog činjenice da je Nasrin Sotoudeh i dalje u zatvoru, osuđena na kaznu od 33 godine i 148 udaraca bičem, te ustraje na njezinom trenutačnom i bezuvjetnom puštanju na slobodu; poziva iranske vlasti da ukinu zabranu putovanja za Jafara Panahija koja je na snazi od 2010.;

10. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Europskoj službi za vanjsko djelovanje, potpredsjedniku Komisije/Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, vrhovnom vođi Islamske Republike Irana, predsjedniku Islamske Republike Irana te zastupnicima u iranskom parlamentu Madžlisu.